

7th International conference of young scientists

KHARKIV FORUM OF NATURAL SCIENCES

VII Міжнародна конференція молодих учених

ХАРКІВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ ФОРУМ

16–17 травня 2024 р.

Харків 2024

Захарчук Р. В., Пида С. В., Ніжаловський Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ АБОРИГЕННИХ ХВОЙНИХ ПОРІД КАРПАТ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ.....	90
Красовський В.В., Черняк Т.В., Шкура Т.В. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІТНЬОЇ ОКУЛІРОВКИ В РОЗМНОЖЕННІ СОРТІВ <i>DIOSPYROS L.</i> ЗА УМОВ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	92
Ліннік З. П., Кондратенко С. І., Крутько Р. В., Позняк О. В., Чабан Л. В. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ БАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФЕНОТИПОВОГО РІЗНОМАНІТТЯ ЛИСТКОВОЇ ПЛАСТИНКИ У СЕЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ САЛАТУ ПОСІВНОГО ЛИСТКОВОГО	93
Опацький І.І., Пида С.В., Мацюк О.Б. НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ БОБІВ (<i>FABA VONA MEDIC.</i>) ЗА ВПЛИВУ МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ	96
Орловський О.В. СИСТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕКОРАТИВНИХ СОРТІВ ТА ФОРМ ДЕРЕВ В ОЗЕЛЕНЕННІ ВУЛИЦЬ М. ПОЛТАВА.....	99
Підуст С. А., Батюченко І. І. ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ ОКОЛИЦЬ МІСТА ГОРІШНІ ПЛАВНІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	100
Рудюк В. В., Волкова Р. Є. РІЗНОМАНІТТЯ ОТРУЙНИХ РОСЛИН ЖИТОМИРЩИНИ	101
Сачава К. , Твердохліб О.В ПЛІВЧАСТІ ПШЕНИЦІ СЬОГОДЕННЯ	103
Семененко Н.В., Твердохліб О.В. РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНО ПРИРОДНИЧОГО ПАРКУ «СЛОБОЖАНСЬКИЙ»	105
Тур М.Б., Журавльова І.М. ІНТРОДУКОВАНІ ДЕРЕВНО-ЧАГАРНИКОВІ РОСЛИНИ В ОЗЕЛЕНЕННІ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАРКУ КУЛЬТУРИ І ВІДПОЧИНКУ МІСТА ХАРКОВА	108
Харіна І. В., Волкова Р. Є ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ БУР'ЯНОВОЇ РОСЛИННОСТІ В С. БОРОВА ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	109
Шуліга Є. А., Волкова Р. Є. УРБАНОФЛОРА ЦЕНТРАЛЬНОГО РАЙОНУ МІСТА ЛУЦЬК	111

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА»..... 114

Piekutowska M., Osadowski Z., Firlong-Lauda O., Diemientiew G., Ziomek-Opalińska E., Czech Ł., Ławrenowicz K., Urbański H. INNOVATIONS IN POLISH SEED TECHNOLOGY – AN INNOVATIVE RESEARCH PROJECT....	114
Боровик П.М., Олійник С.В. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВРЕГУЛЮВАННЯ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	115
Вінніченко О.М. ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ГЕОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗЕМЛІ	117
Іванова Н.О., Ликова І.О. РЕАБІЛІТАЦІЯ ДИТИНЧАТ ТЕВ'ЯКА ДОВГОМОРДОГО У ЦЕНТРІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТВАРИН БАЛТІЙСЬКОГО МОРЯ (ЛИТОВСЬКОГО МОРСЬКОГО МУЗЕЮ).....	118

4. STEM-освіта: науково-теоретичні аспекти, досвід впровадження, перспективи розвитку. Луцьк : Вол. ін-т післядиплом. пед. освіти, 2021. 208 с. <http://vippo.org.ua/files/silskashkola/> (дата звернення: 07.03.2024).
5. Балик Н. Р., Шмигер Г. П. Підходи та особливості сучасної STEM-освіти. Фізико-математична освіта. 2017. Вип. 2 (12). С. 26–30.

Тур М.Б., Журавльова І.М.

**ІНТРОДУКОВАНІ ДЕРЕВНО-ЧАГАРНИКОВІ РОСЛИНИ В ОЗЕЛЕНЕННІ
ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАРКУ КУЛЬТУРИ І ВІДПОЧИНКУ МІСТА ХАРКОВА**

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

e-mail: mykolatur@ukr.net, i0660088587@gmail.com

Центральний парк культури й відпочинку міста Харкова є одним з найстаріших парків міста – пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення. На теперішній час, особливо після реконструкції парку 2010-2012 рр. було прикладено багато зусиль на відновлення та збільшення видового різноманіття декоративних деревно-чагарникових рослин. Громадськими організаціями міста було неодноразово проведена акція «Посади дерево» на території парку [2].

Інтродукція деревно-чагарникових рослин – процес впровадження порід у штучні насадження в нових для даного виду районах, які знаходяться за межами природного ареалу. Вирощування дерев і чагарників у цих районах проводиться з метою створення садових, плодово-ягідних, лісових, захисних та декоративних насаджень. Слід зазначити, що інтродукція у більшості випадків явище регіональне і визначається умовами тієї місцевості, де вводяться рослини у культуру.

Не дивлячись на труднощі інтродукції деревних порід у збагаченні дендрофлори, особливо субтропічних районів і помірному поясу Європи, в Україні помітними є значні успіхи у цьому напрямку. Переважна більшість деревних рослин, що ростуть у садах і парках субтропіків, була інтродукована до нас із зарубіжних країн: маслини, криптомерія японська, кедри ліванський, гімалайський, атласький, тюльпанне дерево, кипарисовики, магнолії Суланжа і крупноквіткова, дуб корковий. Крім вище приведеного, нині зросла роль інтродуцентів у боротьбі із проблемами інтенсивного забруднення повітря, води й ґрунту у містах та в промислових зонах. Тому в містобудуванні озеленення є складовою частиною загального комплексу заходів із планування, забудови й благоустрою населених пунктів. Теорія і практика вітчизняного озеленення населених місць базується на науково обґрунтованих принципах і нормативах, згідно з якими передбачається рівномірне розташування серед забудови садів, парків, що пов'язані набережними, бульварами, які разом із приміськими лісопарками зелених зон та водоймами становлять загальну екосистему. Озеленення неможливо собі навіть уявити без застосування перспективних для цієї мети деревних та чагарникових інтродуцентів. Необхідно також зазначити, що озеленення впродовж тривалої історії свого розвитку вже переступило межі міських садів та парків і його надбання стала інтенсивно використовувати нова галузь знань – ландшафтна архітектура, яка займається організацією навколишнього ландшафту з метою його пристосування до практичних і естетичних потреб людини. Комплекс зелених насаджень разом із компонентами природного ландшафту – рельєфом, ґрунтом, кліматом, водними джерелами, створюють природне середовище, у якому комфортно жити й творити людині. Мешканці міст завжди відрізнялися своїм прагненням бути якомога ближче до природи. Тому озеленення міст завжди крокувало поряд із самим розвитком населених пунктів. В декоративних насадженнях обласних центрів і великих міст України використовують близько 200 таксонів інтродукованих деревних рослин, у районних центрах – до 100 [1, 2].

За результатами проведеної інвентаризації дендрофлори парку в 2023 році, можна проаналізувати походження видів деревно-чагарникових рослин. Всього в парку

представлено 72 види, які належать 40 родам, 20 родинам та 3 відділам. Видів, які походять з Північної Америки, представлено найбільше – вони складають 51% (37 видів), з Південної Америки походять 5% (4 види), з Японії походять 7% (5 видів), з Китаю походить 3% (2 види), з Сербії походить 1% (1 вид), з Азії походить 3% (2 види), з Європи походить 30% (22 види).

Найбільшу декоративність види, які походять з Північної Америки, мають: ліквідамбар смолоносний (*Liquidambar styraciflua* L.), гортензія волотиста (*Hydrangea paniculata* Siebold), гортензія деревовидна (*Hydrangea arborescens* L.), дерен білий (*Cornus alba* L.), дерен криваво-червоний (*Cornus sanguinea* L.), дуб лавролистий (*Quercus laurifolia* L.), катальпа бігніонієвидна (*Catalpa bignonioides* Walt.), магнолія зірчаста (*Magnolia stellata*), псевдотсуга Мензіса (*Pseudotsuga menziesii* Mirb.), сосна чорна (*Pinus nigra* L.), сумах оленерогий (*Rhus typhina* L.), ліріодендрон тюльпановий (*Liriodendron tulipifera* L.), ялиця субальпійська (*Abies lasiocarpa* (Hook.) Nutt.); з Південної Америки: скумпія звичайна (*Cotinus coggygria* Scop.), магнолія лілієквіткова (*Magnolia liliiflora* Desr.), магнолія Суланжа (*Magnolia x soulangeana* Soul.-Bod.), магонія падуболиста (*Mahonia aquifolium* L.); з Китаю: гінкго дволопатеве (*Ginkgo biloba* L.), метасеквоя китайська (*Metasequoia glyptostroboides* Hu and W.Cheng); з Японії: барбарис Тунберга (*Berberis thunbergii* DC.), дейція звичайна (*Deutzia gracilis* L.), спірея Вангутта (*Spiraea x vanhottei*), спірея японська (*Spiraea japonica* L.), вишня дрібнопильчаста (*Prunus serrulata* L.); з Сербії: ялина сербська (*Picea omorika* Purk.); з Європи: бузок звичайний (*Syringa vulgaris* L.), горобина скандинавська (*Sorbus scandica* L.), модрина європейська (*Larix decidua* Mill.), сосна гірська (*Pinus mugo* L.), ялівець скельний (*Juniperus scopulorum* L.), ялівець козацький (*Juniperus sabina* L.), ялина колоча (*Picea pungens* Engelm.).

Ці рослини створюють красивий та різноманітний ландшафт у Центральному парку культури й відпочинку міста Харкова, додаючи до його атмосфери колорит та естетичне задоволення для відвідувачів.

Але треба зазначити, що при використанні рослин-інтродуцентів у міському озелененні важливо враховувати їхню адаптабельність до місцевих кліматичних умов та екологічну сумісність з місцевими видами. Також потрібно враховувати можливий вплив екзотичних рослин на місцеву флору та фауну.

Список використаних джерел

1. Малова Т., Машталер О. Декоративні деревно-чагарникові інтродуценти у ландшафтному будівництві міст України. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2020. Т. 1, № 12. С. 168–175. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/8443> (дата звернення: 25.04.2024).
2. Центральний парк культури і відпочинку м. Харкова URL: <https://centralpark.kh.ua/ua/> (дата звернення 23.04.2024)
3. Яцик Р., Гайда Ю., Гудима В. Основи інтродукції та адаптації деревно-кущових видів рослин : навч. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 175 с.

Харіна І. В., Волкова Р. Є

ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ БУР'ЯНОВОЇ РОСЛИННОСТІ В С. БОРОВА ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
e-mail: inessa251096@gmail.com, ev@hnpu.edu.ua

В сучасних реаліях України можна помітити, що деяким питанням приділяється менше уваги. Зокрема було відмічено, що на території нашої громади зростає засміченість бур'янами, зокрема карантинними, які до того ж можуть викликати